

Μέδουσα Αίθουσα Τέχνης (1979–2017)

**24 Μαρτίου - 22 Μαΐου 2022
Μουσείο Μπενάκη / Πειραιώς 138**

Φωτογραφικό υλικό:

<https://www.dropbox.com/sh/4t1mtbwwen7z6hu/AADVYiWg2aZTFJDDdPgWvCRRma?dl=0>

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Την **Πέμπτη 24 Μαρτίου** ανοίγει για το κοινό η έκθεση με τον τίτλο «**Μέδουσα Αίθουσα Τέχνης (1979-2017)**», αφιερωμένη στα σχεδόν σαράντα χρόνια λειτουργίας της ιστορικής γκαλερί και στην ιδρύτριά της Μαρία Δημητριάδη. Την έκθεση, που φιλοξενείται στο **Μουσείο Μπενάκη / Πειραιώς 138 έως την Κυριακή 22 Μαΐου 2022**, επιμελείται η ιστορικός τέχνης Ελισάβετ Πλέσσα και τον αρχιτεκτονικό σχεδιασμό της ανέλαβε ο Σταύρος Παπαγιάννης / Stage Design Office.

Η έκθεση συμπληρώνει την ιδέα της ιδρύτριας της Μέδουσας Αίθουσας Τέχνης, Μαρίας Δημητριάδη να εκδοθεί ένας πλήρης τόμος για την επέτειο των σχεδόν 40 χρόνων λειτουργίας της γκαλερί. Η πορεία της Μέδουσας διακόπηκε από την πρόωρη απώλεια της δημιουργού της το 2017, όμως η ίδια πρόλαβε να φροντίσει για την υλοποίηση αυτού του διπλού –εκδοτικού και εκθεσιακού– εγχειρήματος και να το αναθέσει σε στενούς φίλους και συνεργάτες της: όρισε εκτελεστές της διαθήκης της τον γλύπτη Νάκη Τασσιόγλου, την επί σειρά ετών υπεύθυνη της Μέδουσας Αίθουσας Τέχνης (1999-2017), Πηνελόπη Ταράτσα, καθώς και τον ζωγράφο Μίλτο Μιχαηλίδη. Επίσης, στη διαθήκη της η Μαρία Δημητριάδη όρισε επιμελήτρια της έκθεσης, καθώς και της έκδοσης, την ιστορικό τέχνης Ελισάβετ Πλέσσα, ενώ ανέθεσε τον σχεδιασμό της έκδοσης στη γραφίστρια Μαρία Βεϊοπούλου.

Η έκθεση στο Μουσείο Μπενάκη εξιστορεί τη δράση της Μέδουσας Αίθουσας Τέχνης μέσα από έργα των καλλιτεχνών της, τα οποία εκτέθηκαν για πρώτη φορά στην γκαλερί της οδού Ξενοκράτους 7. Η παρουσίαση αυτή αποτελείται από το σύνολο σχεδόν της προσωπικής συλλογής έργων τέχνης που δημιούργησε η Μαρία Δημητριάδη και η οποία, σύμφωνα με την επιθυμία της, δωρήθηκε ολόκληρη στην Εθνική Πινακοθήκη – Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου. Στην έκθεση συμπεριλαμβάνονται επίσης έργα που δανείστηκαν από καλλιτέχνες της Μέδουσας, συλλέκτες, μουσεία και ιδρύματα, ώστε η όλη παρουσίαση να είναι όσο το δυνατόν αντιπροσωπευτικότερη του ύφους της γκαλερί και του έργου των καλλιτεχνών κατά τις χρονικές περιόδους που η Μέδουσα τους εκπροσώπησε.

Συνολικά παρουσιάζονται 230 έργα των παρακάτω καλλιτεχνών:

Αλέξης Ακριθάκης, Anton, Ειρήνη Απέργη, Κατερίνα Αποστολίδου, Μίνως Αργυράκης, Αννίτα Αργυροηλιοπούλου, Ιουλία Βεντίκου, Μαρία Βλαντή, Νίκος Βλάχος, Μαρία Γρηγοριάδη, Γιώργος Γυπαράκης, Μαρία Δάρα, Γιάννης Δημητράκης, Ελένη Ζούνη, Γιώργος Καζάζης, Μαριγώ Κάσση, Γιάννης Κονταράτος, Κώστας Κουλεντιανός, Έλλη Κουτσουκέλλη, Γιώργος Λαζόγκας, Γιάννης Λασηθιωτάκης, Κώστας Λευκόχειρ, Βαρβάρα Λιακουνάκου, Παναγιώτης Λιναρδάκης, Μαριάννα Λύρα, Τάσος Μαντζαβίνος, Κατερίνα Μαρούδα, Βούλα Μασούρα, Βαρβάρα Μαυρακάκη, Μίλτος Μιχαηλίδης, Λίνα Μπέμπη, Βάλλυ Νομίδου, Αννίτα Ξάνθου, Αιμιλία Παπαφίλιππου, Ναυσικά Πάστρα, Ντόρα Πούλμαν, Μάριος Πράσιнос, Πάνος Ραϋμόνδος, Γιώργος Ρόρρης, Δημήτρης Σακελλίων, Πέπη Σβορώνου-Κοκκινίδου, Δήμητρα Σιατερλή, Μαρία Σπέντζα, Στέργιος Στάμος, Άσπα Στασινοπούλου, Harold Stevenson, Μαριάννα Στραπατσάκη, Takis, Νάκης Τατσιούγλου, Γιάννης Τζερμιάς, Χρήστος Τζίβελος, Νίκος Τζιώτης, Δημήτρης Τράγκας, Βασιλική Τσεκούρα, Κώστας Τσικνής, Ελένη Φιλιπποπούλου, Αχιλλέας Χρηστίδης.

Μέσα από μια χαλαρή χρονολογική πορεία και πλούσιο φωτογραφικό και αρχειακό υλικό, αλλά κυρίως μέσω μιας αλληλουχίας ενοτήτων που βασίζεται στις εκλεκτικές συγγένειες των καλλιτεχνών και των έργων τους, η έκθεση προβάλλει την ιστορική εξέλιξη της Μέδουσας Αίθουσας Τέχνης. Επίσης, αναδεικνύεται ο –ακόμα και για τα σημερινά δεδομένα– πρωτοποριακός χαρακτήρας των επιλογών της Μαρίας Δημητριάδη, ενώ συγχρόνως εγείρονται σκέψεις και ερωτήματα γύρω από έναν ολόκληρο κύκλο ζωής των ελληνικών αιθουσών τέχνης από τα χρόνια της Μεταπολίτευσης μέχρι σήμερα. Μέσα από όλη αυτή τη διαδρομή αναδύεται αναπόφευκτα και η ξεχωριστή προσωπικότητα της Μαρίας Δημητριάδη, που άφησε έντονο το στίγμα της στην αθηναϊκή εικαστική σκηνή των τελευταίων δεκαετιών.

ΕΚΔΟΣΗ

Ειδική μνεία οφείλεται στη σημαντική έκδοση που πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τις οδηγίες που άφησε η Μαρία Δημητριάδη, η οποία είχε εξασφαλίσει και τους πόρους για την παραγωγή της: ένα πλήρως εικονογραφημένο λεύκωμα 456 σελίδων, που συνοδεύεται από την έκθεση και κυκλοφορεί σε χωριστό ελληνικό και αγγλικό τόμο από τις Εκδόσεις του Μουσείου Μπενάκη.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Η επιμελήτρια της έκθεσης θα πραγματοποιήσει ξεναγήσεις για το κοινό τις ακόλουθες ημέρες και ώρες:

Απρίλιος: **Σάββατο 9, 16 και 30, και ώρα 12:00**

Μάιος: **Σάββατο 7, 14 και 21, και ώρα 12:00**

Η προαγορά θέσης στο tickets.benaki.org είναι απαραίτητη.

Τέλος, στο πλαίσιο της έκθεσης, την **Πέμπτη 14 Απριλίου** στις **20:00** θα πραγματοποιηθεί συζήτηση στρογγυλής τραπέζης με θέμα **«Μια Μέδουσα στο οικοσύστημα της ελληνικής τέχνης»**. Τη συζήτηση θα συντονίσει η δημοσιογράφος Μαργαρίτα Πουρνάρα. Τα ονόματα των συμμετεχόντων θα ανακοινωθούν το προσεχές διάστημα.

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

Επιμέλεια έκθεσης και έκδοσης: Ελισάβετ Πλέσσα

Αρχιτεκτονικός σχεδιασμός: Σταύρος Παπαγιάννης / Stage Design Office

Φωτισμοί: Χρήστος Τζιόγκας

Σχεδιασμός έκδοσης: Μαρία Βεϊοπούλου

Εκτύπωση έκδοσης: Γ. Κωστόπουλος Γραφικές Τέχνες

ΓΙΩΡΓΗΣ ΜΑΓΓΙΝΗΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΜΠΕΝΑΚΗ

Η ιστορία της δημιουργίας, ανακάλυψης και προώθησης της τέχνης –ιστορικής ή σύγχρονης– έχει συχνά προσεγγιστεί με ερεθιστική ειλικρίνεια μέσα από τις καριέρες όσων επιτέλεσαν τον ρόλο του μεσάζοντα ανάμεσα στις κορυφές του τριγώνου «δημιουργός – έργο – κάτοχος». Μία τέτοια μεσάζων –χαρισματική, γοητευτική, αγαπητή– ήταν η Μαρία Δημητριάδη. Μέσα από τον χώρο που ίδρυσε και διηύθυνε για δεκαετίες, την γκαλερί ΜΕΔΟΥΣΑ, η Δημητριάδη ανέδειξε σημαντικούς καλλιτέχνες στην Ελλάδα και στο εξωτερικό αλλά και διεύρυνε το κοινό της σύγχρονης τέχνης στη χώρα της, εκπαιδευόντάς το αλλά και επιτρέποντάς του να ανακαλύψει τις λεπτές απολαύσεις της φιλοτεχνίας. Το έργο της «ζωντάνεψε εικαστικά όνειρα» χάρις στη «διαισθητική και συναισθηματική» προσέγγισή της (οι λέξεις εντός εισαγωγικών από δικά της λόγια), αποδεικνύοντας ακόμα μια φορά πόσο το ταλέντο δεν περιορίζεται στη δημιουργική κορυφή του τριγώνου αλλά χαρακτηρίζει συχνότατα και τον μεσάζοντα.

ΜΑΡΙΝΑ ΛΑΜΠΡΑΚΗ-ΠΛΑΚΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ – ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΟΥΤΣΟΥ

Η Μαρία Δημητριάδη ήταν μόλις εικοσαετής όταν άνοιξε το 1980 τη μικρή καλαίσθητη και φιλόξενη γκαλερί Μέδουσα στην Ξενοκράτους. Κατέβαινες δυο-τρία σκαλιά από τον δρόμο και βρισκόσουν σε έναν μικρό παράδεισο τέχνης. Έναν παράδεισο που είχε τον άγγελό του, γιατί η Μαρία ήταν αγγελικά όμορφη. Μια ομορφιά αριστοκρατική, που ακτινοβολούσε ευγένεια, ευφυΐα και καλοσύνη. Οι αρετές αυτές, που τις διατήρησε αδιάβρωτες ως το τέλος της ζωής της, εξηγούν τις εύστοχες επιλογές της, τις αρμονικές της σχέσεις με τους καλλιτέχνες, τον θαυμασμό και την εκτίμηση του φιλότεχνου κοινού, με δυο λόγια την επιτυχία της σε έναν χώρο απαιτητικό και δύσκολο.

Παρά το νεαρό της ηλικίας της, η Μαρία δεν άργησε να δημιουργήσει το δικό της κοινό, τον δικό της ορίζοντα υποδοχής και μια πιστή πελατεία από φιλότεχνους, που παρακολουθούσε και υποστήριζε τις τολμηρές επιλογές της. Γιατί, αντί να ξεκινήσει με γνωστά και σίγουρα ονόματα καθιερωμένων καλλιτεχνών, η Μαρία επέλεξε να αναδείξει και να υποστηρίξει νέους καλλιτέχνες.

Εξετάζοντας τις πρώτες της επιλογές, διαπιστώνουμε ότι η νεαρή δημιουργός της Μέδουσας είχε δώσει το στίγμα της από την αρχή. Αυτό το στίγμα θα το ονόμαζα ανεξιθρησκία, πολυμορφία, απουσία φανατικών ιδεοληπτικών επιλογών.

ΟΙ ΕΚΤΕΛΕΣΤΕΣ ΤΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ

(ΝΑΚΗΣ ΤΑΣΤΣΙΟΓΛΟΥ, ΓΛΥΠΤΗΣ - ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΤΑΡΑΤΣΑ, ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΗΣ ΜΕΔΟΥΣΑΣ ΑΙΘΟΥΣΑΣ ΤΕΧΝΗΣ 1999-2017 - ΜΙΛΤΟΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ, ΖΩΓΡΑΦΟΣ)

Με τη συμπλήρωση σαράντα χρόνων λειτουργίας της γκαλερί, σκοπός της Μαρίας Δημητριάδη ήταν να κάνει μια έκθεση παρουσιάζοντας τη συλλογή της. Ήθελε, μάλιστα, η έκθεση να πλαισιώνει ένα βιβλίο που θα αφορούσε τη δημιουργία της Μέδουσας, τις εκθέσεις που παρουσιάστηκαν εκεί, τους καλλιτέχνες που εκπροσωπούσε και εντέλει τη δική της πορεία στον χώρο της τέχνης.

Δυστυχώς, αυτό το σχέδιο δεν μπόρεσε να το κάνει η ίδια πράξη λόγω του πρόωρου θανάτου της. Είχε όμως τη δύναμη και το ψυχικό σθένος, τους τελευταίους μήνες της ζωής της, να ασχοληθεί με το πώς θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί το όνειρό της αυτό. Έδινε μια μάχη για τη ζωή της και συγχρόνως οργάνωνε τα πάντα. Αποφάσισε, λοιπόν, σε περίπτωση που δεν θα έβγαινε νικήτρια, η συλλογή της να δωρηθεί σε ένα μουσείο που θα την εκτιμούσε στο σύνολό της και θα μπορούσε να την αξιοποιήσει κατάλληλα, ενώ παράλληλα επέλεξε τους συνεργάτες που εμπιστευόταν για να οργανώσουν την έκθεση και την έκδοση του βιβλίου, φροντίζοντας επίσης για την υλοποίησή τους.

Με διαθήκη που συνέταξε, η Μαρία Δημητριάδη μάς ανέθεσε να συντονίσουμε αυτό το δύσκολο εγχείρημα, το οποίο θα εκπλήρωνε τις τελευταίες της επιθυμίες: μια μεγάλη πρόκληση αλλά και μια εξαιρετικά μεγάλη ευθύνη που μας τιμά βαθύτατα.

Η Εθνική Πινακοθήκη – Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτσου και η διευθύντριά της, κυρία Μαρίνα Λαμπράκη-Πλάκα, αποδέχτηκαν τη δωρεά της Συλλογής της Μαρίας Δημητριάδη με θέρμη και ενθουσιασμό, εκτιμώντας όχι μόνο την αξία των έργων αλλά και τους ίδιους τους καλλιτέχνες. Τα έργα του Κληροδοτήματος της Μαρίας Δημητριάδη αποτελούν σήμερα τον πυρήνα της έκθεσης αυτής στους φιλόξενους χώρους του Μουσείου Μπενάκη, καθώς και του πλήρους τόμου τον οποίο συνοδεύει.

Περισσότερο από οτιδήποτε άλλο, τόσο η έκθεση όσο και το βιβλίο, είναι το πορτρέτο μιας γυναίκας που έγραψε τη δική της ιστορία στον χώρο της σύγχρονης τέχνης στην Ελλάδα, που αγάπησε την τέχνη όσο και τη ζωή.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΠΛΕΣΣΑ

ΕΠΙΜΕΛΗΤΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

Η Μαρία Δημητριάδη δεν αρκέστηκε να συνεχίσει την ασφαλή παρουσίαση των αναγνωρισμένων καλλιτεχνών της παλαιότερης γενιάς, με τους οποίους έκανε τα πρώτα της βήματα ως έμπορος στον χώρο των αθηναϊκών αιθουσών τέχνης. Πολύ γρήγορα, η Μέδουσα έγινε το κατεξοχήν βήμα των νέων δημιουργών, συνομήλικων της γκαλερίστριας, ο χώρος που τους περιέβαλλε με εμπιστοσύνη και ελευθερία στην πρώτη παρουσίαση του έργου τους.

Η τέχνη για εκείνη δεν εντασσόταν σε κατηγορίες, ούτε καταξιωνόταν από τα τρέχοντα εικαστικά ρεύματα: «Δεν επηρεάζομαι στις επιλογές των καλλιτεχνών από το τι συμβαίνει στη διεθνή σκηνή, αλλά από την πειθώ των έργων τους». Η λέξη-κλειδί στις αναζητήσεις της ήταν η *συνύπαρξη* των διαφορετικών καλλιτεχνικών τάσεων και προσεγγίσεων με μοναδικό γνώμονα την αισθητική συγκίνηση. Οι τολμηρές επιλογές της νεαρής ιδρύτριας της Μέδουσας ανάμεσα σε συνομήλικούς της καλλιτέχνες –φρέσκα ονόματα, νέες ματιές, με ιδιαίτερη έμφαση στη γλυπτική και στις εγκαταστάσεις/κατασκευές– και ο

τρόπος που τους υποστήριζε και τους επέβαλλε μεθοδικά σε φιλότεχνο κοινό και συλλέκτες, κατέστησαν την γκαλερί της Ξενοκράτους 7 συνώνυμο της ποιότητας.

Όλα γίνονταν με στόχο την παρουσίαση που θα αναδείκνυε καλύτερα το έργο του καλλιτέχνη, ακόμα και η ολοκληρωτική μεταμόρφωση της γκαλερί αν χρειαζόταν. Οι δαπάνες, η αναστάτωση, αλλά και η εμπορικότητα των εκτιθέμενων έργων έμπαιναν σε δεύτερη μοίρα.

Η Μαρία Δημητριάδη πίστεψε στη γενιά της, στους συνομήλικούς της καλλιτέχνες, στη «συμμορία» της Μέδουσας, όπως της άρεσε να την αποκαλεί. Τους ενθάρρυνε και τους προωθούσε συστηματικά όχι μόνο στην γκαλερί, αλλά και στην ετήσια Art Athina, στους χώρους με τους οποίους συνεργαζόταν στην Πάρο και στα σπίτια που διακοσμούσε εκεί. Ζούσε μαζί με τους συνεργάτες της, που αποτελούσαν μέρος της ζωής της και όχι της επιχείρησής της, και επένδυε πάνω τους με την προοπτική μιας μακροχρόνιας συνεργασίας, μιας μακροχρόνιας σχέσης.

ΕΦΗ ΑΝΔΡΕΑΔΗ

ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΕΧΝΗΣ

Είναι φανερό πως η Μαρία Δημητριάδη ενώ παρακολουθεί τις εικαστικές «περιπέτειες» της εικόνας, καλλιεργεί τις σχέσεις της με ορισμένες σταθερές αξίες της «γενιάς του '60», με προτάσεις και παρουσιάσεις που διατρέχουν όλες τις περιόδους της γκαλερί.

Με αυτή την εντύπωση στα έργα της γενιάς του '60, η Μαρία δεν αποκτά μόνο μια πλήρη αντίληψη της εικαστικής πορείας της σύγχρονης τέχνης στον τόπο μας, αλλά, πιο σημαντικό, μια πολύτιμη αίσθηση ανεξιθρησκίας, που θα της επιτρέψει ν' ανοίξει τις πόρτες της σε νεότερες γενιές χωρίς προκαταλήψεις πάνω σε ιδέες, υλικά, μέσα και τρόπους.

Έτσι προτείνει μια σειρά από καλλιτέχνες που με τόλμη θ' αναδείξουν νέα υλικά και άλλα μέσα για να εκφραστούν.

Υπάρχει ένα κοινό κλίμα σ' αυτή τη συλλογή. Ένα κλίμα όπου οι δημιουργικές εντάσεις των καλλιτεχνών δεν ενδίδουν σε επιθετικότητες ούτε πρόσκαιρους εντυπωσιασμούς. Αυτή η θετική, βασικά, άποψη νομίζω πως θυμίζει την ίδια τη Μαρία που πάντα προσπαθούσε να δημιουργήσει μια ουσιαστική και θετική σχέση με τον καλλιτέχνη και με το έργο του, έτσι που κάθε παρουσίαση της δουλειάς του να είναι μια γιορτή.

ΟΡΓΑΝΩΣΗ

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΜΠΕΝΑΚΗ

ΜΟΝΙΜΟΙ ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΜΠΕΝΑΚΗ

HASHTAG exhibition: #MedusaArtGalleryBM

@TheBenakiMuseum Βρείτε μας στα

ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ / ΠΕΡΑΙΩΣ 138 | Πειραιώς 138 & Ανδρονίκου | 210 3453111 | Ωράριο λειτουργίας: Πέμπτη & Κυριακή: 10:00-18:00, Παρασκευή & Σάββατο: 10:00-22:00, Δευτέρα, Τρίτη, Τετάρτη: κλειστά | Τιμή εισιτηρίου έκθεσης: € 8 | Τιμή μειωμένου εισιτηρίου: € 4 | Τιμή ενιαίου εισιτηρίου: Έκπτωση 20% επί του συνολικού κόστους των εισιτηρίων όλων των εκθέσεων κατά την ημέρα επίσκεψης.